

برنامه زیرنظام تأمین فضا، تجهیزات و فناوری نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی

مصوب نهصدوسی و سومین (۹۳۳) جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۹۵/۳/۲۴

در اجرای مفاد فصل هشتم سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مبنی بر تصویب برنامه‌های زیرنظام‌های اصلی سند تحول در شورای عالی آموزش و پرورش، برنامه زیرنظام تأمین فضا، تجهیزات و فناوری به شرح زیر تصویب و برای اجرا ابلاغ می‌شود:

چشم انداز:

فضاها و مراکز آموزشی و تربیتی در افق ۱۴۰۴، زمینه ساز تحقق اهداف و برنامه‌های نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی و تأمین کننده نیازهای فردی و جمعی دانش‌آموزان، متناسب با ساحت‌های شش‌گانه تربیت و الزامات برنامه درسی ملی، استانداردهای بین‌المللی، با هویت و ویژگی‌های معماری اسلامی-ایرانی، دارای ظرفیت بالا در تعاملات فرهنگی و اجتماعی محله، امکان دسترسی آسان به محیطی مقاوم، ایمن، با نشاط، دوست‌داشتنی، دوستدار محیط زیست، بهره‌مند از انرژی‌های پاک (تجدیدپذیر) و مجهز به تجهیزات و فناوری‌های نوین بومی برای یادگیری می‌باشند.

اهداف:

۱) ساخت، نوسازی، توسعه و تجهیز فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی براساس ضوابط و استانداردهای فنی و مهندسی، شرایط اقلیمی، اصول شهرسازی، هماهنگی با معیارها و ضوابط زیست محیطی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی، مقاوم و ایمن در برابر حوادث طبیعی و غیرطبیعی با توجه به نیازها، رعایت شرایط سنی، جسمی و جنسیتی دانش‌آموزان، با تکیه بر فرهنگ معماری و شهرسازی ایرانی اسلامی و متناسب با اقتضائات فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و برنامه درسی ملی

۲) ساماندهی فضای کالبدی موجود برای استفاده بهینه از امکانات و منابع

۳) جذب مشارکت حداکثری سازمان‌ها و نهادهای دولتی و غیردولتی و کمک‌های مردمی و هدایت آن در جهت طراحی، ساخت، مقاوم‌سازی و تجهیز و نگهداری فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی

۴) بازسازی، مقاوم‌سازی فضاهای فرسوده و ایمن‌سازی مدارس و ایجاد پایگاه‌های ایمن در شرایط بحران

۵) تأمین فضا، تجهیزات و فناوری استاندارد کلیه مراکز آموزشی، تربیتی و ورزشی براساس اولویت‌ها، ضوابط و معیارهای فنی مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا) با نگاه کاربردی به فناوری روز با تکیه بر توانمندی‌های بومی و منطقه‌ای در طراحی و ساخت فضاها

۶) حفظ و نگهداری مطلوب فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی به عنوان سرمایه‌های ملی با مشارکت عوامل اجرایی ادارات کل، مناطق، نواحی، مدرسه، دانش‌آموزان، اولیاء و معتمدین محل

۷) افزایش سرانه فضای فیزیکی دانش‌آموز در فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی براساس برنامه درسی ملی و منطبق با استانداردهای جهانی در راستای پاسخگویی به ساحت‌های مختلف آموزشی، تربیتی و ورزشی و دستیابی به ابعاد مناسب (سایز و تنوع فضایی) و با تأکید بر توسعه مجتمع‌های آموزشی و تربیتی با توجه به اقتضات اقتصاد آموزش و پرورش

۸) افزایش بهره‌وری و صرفه‌جویی اقتصادی با بهره‌گیری مناسب از فناوری‌های نوین ساخت‌وساز در فضاهای آموزشی و تربیتی و ورزشی

مدرسه در تراز سند تحول بنیادین:

مدرسه به عنوان محیط اصلی تربیت و یادگیری، تجلی بخش تحقق مراتبی از حیات طیبه، کانون عرضه خدمات و فرصت‌های تعلیم و تربیتی، محل کسب تجربه‌های تربیتی و زیستی می‌باشد. برخی از ویژگی‌های مهم مدرسه از منظر فضا، تجهیزات و فناوری عبارت است:

- تسهیل‌کننده فرآیند یادگیری و تربیت دانش‌آموزان و موثر در بروز خلاقیت، مهارت‌آموزی، تعامل سازنده و رشد شخصیت آنان
- سازگار و منطبق با معماری و فرهنگ و تمدن اسلامی - ایرانی و دارای هویت شاخص تربیتی
- زمینه‌ساز برای کسب شایستگی‌های لازم در ساحت‌های شش‌گانه تربیتی
- دوست‌داشتنی، زیبا، نشاط‌آور، تحرک‌آفرین و با طراوت، متناسب با ویژگی‌های جسمی، جنسیتی، سنی و روحی دانش‌آموزان و معلمان
- کانون تربیتی، آموزشی و فرهنگی محله و دارای امکانات و شرایط مناسب برای ارتباط موثر با جامعه محلی
- برخوردار از نمازخانه، کتابخانه، آزمایشگاه، کارگاه، فضای سبز، فضای ورزشی و حیاط مناسب
- متناسب با شرایط اقلیمی، فرهنگی، اجتماعی و معیارهای زیست محیطی، ایمنی و بهداشتی
- دارای امکانات، تجهیزات و لوازم استاندارد برای تسهیل فرآیند یادگیری و رفع نیازهای علمی، پژوهشی و تربیتی مخاطبان

- مستحکم و مقاوم در برابر حوادث و سوانح طبیعی و غیر طبیعی، با استفاده حداکثری از مصالح ملی و منطقه‌ای و محلی امن در ایام اضطرار برای کمک رسانی به جامعه
- برخوردار از تأسیسات مناسب با تأکید بر استفاده از انرژی‌های طبیعی و پاک

سیاست‌های اجرایی :

۱) استانداردسازی فرآیند مکان‌یابی، طراحی، ساخت، مقاوم‌سازی، متناسب‌سازی و تجهیز فضاهای آموزشی و تربیتی و ورزشی متناسب با اهداف سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و منطبق بر فرهنگ اسلامی-ایرانی

۲) توجه به الگوهای توسعه پایدار و آمایش سرزمین و اقتضات محیط‌های آموزشی و تربیتی و جمعیتی در مکان‌یابی مدارس و مراکز

۳) توجه به اقتضات برنامه درسی ملی و ساختار چهار دوره تحصیلی سه ساله (۳-۳-۳-۳) به صورت فضاهای مستقل از هم با اولویت ساخت مجتمع‌های آموزشی و تربیتی

۴) هویت بخشی به فضاهای آموزشی و تربیتی و احیا معماری اسلامی-ایرانی با رعایت الگوهای بومی هر منطقه، محرم‌سازی، همسازی با شرایط اقلیمی

۵) تسهیل دسترسی عمومی به فضاها و استفاده از امکانات آموزشی و تربیتی به عنوان کانون تربیتی محله

۶) توجه به ایجاد مجموعه مکان‌های آموزشی و تربیتی متناسب با استلزامات ساحت‌های شش‌گانه تربیتی و مجهز به امکانات و تجهیزات موردنیاز

۷) استفاده حداکثری از ظرفیت‌های مردمی و بخش خصوصی و غیردولتی و تنوع بخشی و توسعه روش‌های مشارکت خیرین و نهادهای دولتی و غیردولتی

۸) ایمن‌سازی مدارس و دستیابی به مولفه‌های مدرسه ایمن^۱

۹) استانداردسازی سیستم گرمایشی و سرمایشی و بهینه‌سازی مصرف انرژی و مدیریت سبز با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و انرژی‌های تجدیدپذیر مانند انرژی‌های خورشیدی، باد و ترکیبی در فضاهای آموزشی و تربیتی

۱۰) توانمندسازی مجموعه عوامل اجرائی مرتبط با ساخت و ساز اعم از پیمانکاران و ذی‌نفعان، مهندسان و کارشناسان

^۱ - مدرسه ایمن: safe school

۱۱) متناسب سازی فضاها با شرایط دانش‌آموزان با نیازهای ویژه مشغول به تحصیل در مدارس خاص و مدارس فراگیر

۱۲) بازسازی، توسعه، بهسازی، مقاوم سازی و ساماندهی فضاهای موجود متناسب با مفاد سند تحول بنیادین و برنامه درسی ملی

۱۳) در رعایت ضوابط و الزامات ارگونومیک و ابعاد و اندازه‌های دانش‌آموزان ایرانی در تجهیز مدارس موجود و نوساز به فناوری‌های نوین، مبلمان و تجهیزات، متناسب با شرایط جسمی، روحی و جنسیتی دانش‌آموزان

۱۴) انتخاب زمین با وسعت مناسب برای تامین فضای سبز و فضای ورزشی علاوه بر ساختمان و فضای کالبدی

۱۵) رعایت ابعاد و اندازه فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی^۱ به شرح ذیل^۲:

- با توجه به اقتضائات آمایش سرزمین و تحولات جمعیتی و با جلب مشارکت دستگاه‌ها و نهادهای ذیربط، زمین مناسب و بزرگ برای ساخت مدارس جدید، با اولویت احداث مجتمع‌های آموزشی و تربیتی، به ویژه در شهرها، تأمین شود و از ساخت مدارس در زمین‌های کوچک^۳ خودداری شود.
- مدرسه در هر دوره تحصیلی حداقل باید دو کلاس در هر پایه تحصیلی (در مجموع به تعداد حداقل ۶ کلاس) داشته باشد.
- مجتمع آموزشی و تربیتی با ترکیب دوره‌های تحصیلی (دوره پیش دبستانی، دو دوره ابتدایی، دو دوره متوسطه) تشکیل می‌شود.
- با تمهید مقدمات لازم برای تبدیل مدارس موجود به مدارس متوسط (۵۴۰-۱۸۰ دانش‌آموز) و بزرگ (بیش از ۵۴۰ دانش‌آموز) اقدام شود.^۴

۱ - اندازه مدرسه : School Size

۲ - رعایت ابعاد و اندازه‌های مذکور، در طراحی و ساخت تمام مدارس اعم از دولتی و غیردولتی الزامی است.

۳ - اندازه و ابعاد زمین بر اساس استانداردهای مصوب سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور

۴ - در طراحی، ساخت و تجهیز مدارس روستایی، عشایری و مناطق کم جمعیت، متناسب با امکانات و شرایط، تمام یا برخی از موارد فوق اجرا خواهد شد.

استانداردهای فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی
جدول شماره ۱ - متوسط سرانه فضاهای آموزشی و تربیتی^۱

دوره دوم متوسطه ^۲	دوره اول متوسطه		دوره دوم ابتدایی		دوره اول ابتدایی		
	۶-۱۵ کلاس شهري	۳ کلاس روستايي	۱-۶ کلاس روستايي	۶-۱۵ کلاس شهري	۱-۶ کلاس روستايي	۶-۱۵ کلاس شهري	
30	۲۴	۳۰	۱۸	۳۰	۱۸	۳۰	ظرفیت دانش آموزان در کلاس درس
1260	۷۲	1260	۳۷۸	1260	۳۷۸	1260	کل دانش آموزان
2/39	4/33	2/28	2/29	2/24	2/29	1/75	سرانه فضای آموزشی
۱/۶۱	3/08	۱/۶۱	0/64	۱/۴۴	0/64	۱/۲۷	سرانه فضای پرورشی
1/16	—	1/16	—	0/96	—	0/96	سرانه فضای ورزشی سرپوشیده
۰/۳۳	0/39	۰/۳۱	۰/۳۷	۰/۲۸	۰/۳۷	۰/۲۸	سرانه فضای اداری
۰/۲۹	۰/۴۶	۰/۲۹	۰/۲۳	۰/۲۶	۰/۲۳	۰/۲۶	سرانه فضای خدماتی و پشتیبانی
۰/۵۷	۰/۵۵	۰/۵۷	۰/۷۴	۰/۵۱	۰/۷۴	۰/۵۱	سرانه فضای سرپوشیده موجود در محوطه
۶/۳۸	۸/۸۲	6/26	۴/۲۸	۵/۶۶	۴/۲۸	۵/۰۳	سرانه فضای خالص
۲/۷۱	۳/۷۵	2/۶۶	۲/۱۲	۲/۴۰	۲/۱۲	2/۱۳	سرانه فضای ارتباطی و زیر ساخت
۹/۱۰	۱۲/۵۷	۹/۰۴	۶/۴۰	۸/۰۷	۶/۴۰	۷/۱۶	سرانه فضای ناخالص
4/32	۴/۴۰	۳/۳۵	۳/۵۳	۲/۴۰	۳/۵۳	2/14	سرانه محوطه باز
8/51	16/97	8/17	8/63	8/04	8/63	7/68	سرانه زمین در شهرهای درجه یک
11/24		11/07		10/73		9/60	سرانه زمین در شهرهای درجه دو

- فضای آموزشی عبارت است از (کلاس + کارگاه ها + آزمایشگاه + اتاق سمعی بصری + اتاق رایانه)
- فضای پرورشی عبارت است از (اتاق پرورشی + نمازخانه + کتابخانه + سالن اجتماعات + اتاق بهداشت + اتاق مشاور + اتاق تشکل های دانش آموزی (اتاق بسیج))

^۱ - در مناطق روستایی، در صورت ساخت مدارس بالاتر از شش کلاس در دوره ابتدایی و همچنین بالاتر از سه کلاس در دوره اول متوسطه ضوابط، برنامه فیزیکی و سرانه های فضاهای مدارس شهری ملاک عمل خواهد بود.

^۲ - در مناطق روستایی، در صورت ساخت مدارس برای دوره دوم متوسطه، ضوابط، برنامه فیزیکی و سرانه های فضاهای مدارس شهری ملاک عمل خواهد بود. بدیهی است حداقل تعداد کلاس در دوره دوم متوسطه، شش کلاس می باشد.

- **فضاهای اداری** عبارت است از (اتاق مدیر + اتاق معاون آموزشی + اتاق معاون فناوری + اتاق معاون اجرایی (بایگانی) + اتاق استراحت معلمان + ملاقات والدین + اتاق چاپ و تکثیر)
- **فضاهای خدماتی و پشتیبانی** عبارت است از (سرویس بهداشتی معلمان + آبدارخانه + انبار وسایل شستشو (تی شور) + انبار وسائل و تجهیزات مستعمل + انبار وسائل اداری + اتاق تأسیسات + اتاق برق)
- **فضاهای سرپوشیده موجود در محوطه** عبارت است از (سرویس بهداشتی دانش‌آموزان + آبخوری دانش‌آموزان + سر درب ورودی + پایگاه تغذیه (بوفه) + سرایداری)
- **فضای ارتباطی** با توجه به شهری یا روستایی بودن و همچنین اقلیم منطقه بین ۲۵ تا ۳۵ درصد فضای خالص محاسبه می‌شود.
- **فضای زیرساخت** با توجه به شهری یا روستایی بودن مدرسه بین ۱۴ تا ۱۶ درصد جمع فضاهای خالص و ارتباطی محاسبه می‌شود.
- **فضای باز محوطه** عبارت است از (محوطه صف جمع و تفریح + زمین بازی و ورزش + فضای سبز + پارکینگ)

جدول شماره ۲ - سرانه و مساحت کلاس مدارس

مساحت کلاس		سرانه کلاس		ظرفیت کلاس	دوره ابتدایی
دوره دوم	دوره اول	دوره دوم	دوره اول		
42	40/8	1/75	1/70	24-30	شهری
36		2		18	روستایی

مساحت کلاس	سرانه کلاس	ظرفیت کلاس	دوره اول متوسطه
43/20	1/80	24-30	شهری
43/20	1/80	24	روستایی

مساحت کلاس	سرانه کلاس	ظرفیت کلاس	دوره دوم متوسطه
48	2	24-30	شهری
-	-	-	روستایی

جدول شماره ۳ - سرانه و ظرفیت فضاهای آموزشی و تربیتی

ظرفیت				سرانه		دوره ها	فضا
دوره دوم روستایی	دوره دوم شهری	دوره اول روستایی	دوره اول شهری	دوره دوم	دوره اول		
18	24-30	18	24-30	2/5-2/7	2/5	ابتدایی	کارگاه
24	24-30	24	24-30	-	3	متوسطه	
18	24-30	18	24-30	2/02		ابتدایی	آزمایشگاه
24	24-30	24	24-30	3/2	2/55	متوسطه	
18	24-30	18	24-30	2/02		ابتدایی	سایت کامپیوتر و سمعی بصری
24	24-30	24	24-30	2/55		متوسطه	
-	دو سوم ظرفیت مدرسه	-	یک دوم ظرفیت مدرسه	0/8		ابتدایی	نمازخانه
-	دو سوم ظرفیت مدرسه	دو سوم ظرفیت مدرسه	دو سوم ظرفیت مدرسه	0/9		متوسطه	
ظرفیت قرائت‌خانه کتابخانه برای استفاده همزمان دانش‌آموزان یک کلاس ۳۰-۲۴ نفر می‌باشد و ظرفیت کتاب برای کتابخانه حداقل به ازای هر دانش‌آموز ۱۵ جلد کتاب می‌باشد.				1/8	1/6	ابتدایی	کتابخانه
				2		متوسطه	
نصف دانش‌آموزان یک مدرسه				1/4		ابتدایی	سالن اجتماعات
				1/6		متوسطه	
کل دانش‌آموزان مدرسه	-	کل دانش‌آموزان مدرسه	-	0/8		ابتدایی	سالن چند منظوره (روستایی)
		-		-		متوسطه	
-				شش متر مربع برای مسئول مشاوره و به ازاء تعداد مراجعه کنندگان 1/4 متر مربع (حداکثر ۶ نفر مراجعه همزمان)		ابتدایی	اتاق مشاوره
						متوسطه	
-				شش متر مربع برای هر کارمند و به ازاء تعداد مراجعه کنندگان همزمان به آن فضا 1/8 متر مربع به سطح آن افزوده می‌شود.		ابتدایی	فضای اداری
						متوسطه	
در مدارس بالاتر از ۱۲ کلاس، اتاق بهداشت دوتخته در نظر گرفته می‌شود.				با یک تخت، فضایی با ۱۰/۸۸ متر مربع و با دوتخت، فضایی با ۱۳/۴۴ متر مربع		ابتدایی	اتاق بهداشت
						متوسطه	
				0/5 متر مربع به ازاء هر دانش‌آموز		ابتدایی	فضای سبز
						متوسطه	
سطح لازم برای بازی یک کلاس ۲۴ نفره پیش بینی شده است.				136	۱۱۰	ابتدایی	فضای بازی و ورزش
				589	360	متوسطه	

جدول شماره 4 - تعداد طبقات ساختمان مدارس

شرح فضا	سه ساله اول				سه ساله دوم				ترکیبی		
	کلاس ۶	کلاس ۹	کلاس ۱۲	کلاس ۱۵	کلاس ۶	کلاس ۹	کلاس ۱۲	کلاس ۱۵	کلاس ۱۸	کلاس ۱۲	کلاس ۶
دوره ابتدایی	تعداد طبقات ساختمان		شهرهای ۱ گروه		۲	۲	۲	۲	۲	۲	۳
	تعداد طبقات ساختمان		شهرهای ۲ گروه		۲	۲	۲	۲	۲	۲	۳
دوره متوسطه	تعداد طبقات ساختمان		شهرهای ۱ گروه		۲	۲	۲	۲	۲	۲	۳
	تعداد طبقات ساختمان		شهرهای ۲ گروه		۲	۲	۲	۲	۲	۲	۳

جدول شماره 5 - سطوح کاربری ها و سرانه مجتمع های آموزشی و تربیتی

توضیحات	مشخصات فضا			شرح فضا	ردیف
	تیپ ۱ (۵۷۶ نفره + دو دوره ای)	تیپ ۲ (۸۶۴ نفره + سه دوره ای)	تیپ ۳ (مرکز محله ۴۳۲ نفره + سه دوره ای)		
	مساحت m ²	مساحت m ²	مساحت m ²		
* مساحت زمین مورد نیاز حداقل زمین لازم برای احداث مجتمع های آموزشی و مراکز آموزش محله می باشد.	۴۳۸۱/۸۴	۵۹۷۲/۲۸	۴۳۱۷/۰۴	مجموعه مساحت خالص	۱
	۷/۶	۶/۹۱	۹/۹۹	میانگین سرانه خالص	۲
* فضاهای ارتباطی ۱۸٪ فضای خالص در نظر گرفته شده است.	۷۸۸/۷۳	۱۰۷۵	۷۷۷/۰۶	فضاهای ارتباطی	۳
	۶۲۰/۴۶	۸۴۵/۶۷	۶۱۱/۲۹	فضای زیرساخت	۴
* فضای زیر ساخت ۱۲٪ فضاهای خالص در نظر گرفته شده است.	۵۷۹۱/۰۳	۷۸۹۲/۹۵	۵۷۰۵/۳۹	مجموعه مساحت ناخالص	۵
	۱۰/۰۵	۹/۱۳	۱۳/۲	میانگین سرانه ناخالص	۶

جدول شماره ۶- سطوح محوطه باز مجتمع‌های آموزشی و تربیتی

ملاحظات	مشخصات فضا			شرح فضا	ردیف	
	تیپ ۱ (۵۷۶ نفره+ دو دوره ای) m ²	تیپ ۲ (۸۶۴ نفره+ سه دوره ای) m ²	تیپ ۳ (مرکز محله ۴۳۲ نفره+ سه دوره ای) m ²			
* ظرفیت تعداد پارکینگ مورد نیاز هر تیپ با توجه به ظرفیت ۴۰٪ پرسنل هر بخش محاسبه گردیده است.	-	۵۳۱/۲	۳۹۲	بخش پیش دبستانی و کلاس‌های اول و دوم	دوره پیش دبستانی و ابتدایی	۱
	-	۶۱۲/۴	۴۵۱/۶	بخش سوم و چهارم و پنجم ابتدایی		۲
	-	۱۰۴	۹۸	بخش مشترک		۳
	-	۱۲۴۷/۶	۹۴۱/۶	جمع بخش		
	۸۵۸/۸۲	۸۵۸/۸۲	۶۷۸/۵۵	بخش متوسطه اول	دوره متوسطه اول و دوم	۴
	۱۲۳۳/۲	۱۲۳۳/۲	۱۰۳۶/۸	بخش متوسطه دوم		۵
	۵۰	۵۰	۵۰	بخش مشترک		۶
	۲۱۴۲/۰۲	۲۱۴۲/۰۲	۱۷۶۵/۳۵	جمع بخش		
	۳۱۰۰	۳۱۰۰	۲۲۹۷	محوطه باز بخش مدیریت و فضاهای عمومی		۷
	۵۲۴۲	۶۴۸۹/۶۲	۵۰۰۳/۹	جمع کل محوطه باز		۸
	۲۲۸۲/۲	۳۱۵۷/۱۸	۲۳۱۶/۴۱	سطح اشغال بنا در شهرهای درجه یک		۹
	۷۵۲۴/۲	۹۶۴۶/۸	۷۳۲۰/۳۱	جمع کل زمین مورد نیاز برای شهرهای درجه یک		۱۰
	۱۷/۴۱	۱۱/۱۶	۱۲/۷	سرانه زمین برای شهرهای درجه یک		۱۱
	۵۲۴۲	۶۴۸۹/۶۲	۵۰۰۳/۹	جمع کل محوطه باز		۱۲
	۲۸۵۲/۶	۳۹۴۶/۴۷	۲۸۹۵/۵۱	سطح اشغال بنا در شهرهای درجه دو		۱۳
۸۰۹۴/۶	۱۰۴۳۶/۰۹	۷۸۹۹/۴۵	جمع کل زمین مورد نیاز برای شهرهای درجه دو		۱۴	
۱۸/۷۳	۱۲/۰۷	۱۳/۷۱	سرانه زمین برای شهرهای درجه دو		۱۵	

جدول شماره ۷ - متوسط سرانه فضاهای هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای

انواع هنرستان‌های پنج رشته‌ای					انواع هنرستان‌های سه رشته‌ای					ظرفیت دانش‌آموزان در کلاس درس			
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۷	۶	۵		۴	۳	۲
حداکثر		حداقل			حداکثر		حداقل						
30		25			30		25						
450		375			270		225			کل دانش‌آموزان			
415					250					میانگین کل دانش‌آموزان			
10					11					سرانه فضای خالص			
14					14					سرانه فضای ناخالص			
15					15					سرانه فضای ناخالص (در اقلیم‌های گرم)			
6					6					سرانه فضای باز			
22					16					سرانه زمین به ازاء هر هنرجو (بر اساس حداقل فضای باز مورد نیاز)			

• در هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای دو تیپ کلی هنرستان یکی با حداکثر سه رشته و دیگری با حداکثر پنج رشته در نظر گرفته شده است. که مناسب‌ترین شرایط برای استفاده بهینه از کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌های تخصصی پنج رشته‌ای می‌باشد.

• هنرستان‌ها را می‌توان از نظر فضاهای بسته غیرمشترک (آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های سبک و سنگین) به ۷ نوع^۱ به شرح زیر طبقه‌بندی نمود:

نوع ۱: رشته‌هایی همچون «نقشه‌برداری» و «حسابداری» که نیازی به آزمایشگاه و کارگاه تخصصی ندارند.

نوع ۲: برخی رشته‌های زمینه صنعت همچون «الکترونیک»، «الکتروتکنیک»، «مخابرات دریایی»، «ناوبری»، «صنایع شیمیایی» که فقط واجد آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های سبک هستند.

نوع ۳: برخی رشته‌های زمینه صنعت همچون «ساختمان»، «تأسیسات»، «صنایع فلزی»، «مکانیک خودرو»، که فقط واجد آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های سنگین هستند.

نوع ۴: برخی رشته‌های زمینه صنعت همچون «مکانیک موتورهای دریایی»، «سرامیک»، «نساجی»، «متالورژی»، «چاپ»، «ساخت و تولید»، «چوب و کاغذ»، «نقشه‌کشی عمومی»، که واجد آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های سبک و سنگین هستند.

^۱ - در این تقسیم‌بندی رشته‌های «معدن» و «سیمان» که به دلیل آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های تخصصی بهتر است همجوار معادن و کارخانجات مربوطه تأسیس گردند و نیز «چاپ دستی» در نظر گرفته نشده‌اند.

- نوع ۵: کلیه رشته‌های زمینه خدمات غیر از «تربیت بدنی» که فقط واجد آزمایشگاه و کارگاه سبک هستند.
- نوع ۶: رشته «تربیت بدنی» از زمینه خدمات که فقط واجد سالن ورزش سرپوشیده (سنگین) است.
- نوع ۷: کلیه رشته‌های زمینه کشاورزی که واجد آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های سبک و سنگین و زمین زراعی و باغی هستند.

تدوین استانداردهای فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی:

- ۱- وزارت آموزش و پرورش موظف است ضوابط، معیارها و استانداردهای طراحی کلیه فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی از جمله مدارس پیش دبستانی، ابتدایی و متوسطه، مجتمع‌های آموزشی و تربیتی، هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کارودانش، مدارس با نیازهای ویژه (استثنایی)، مدارس با نیازهای خاص (استعدادهای درخشان، نمونه دولتی و مدارس ورزش)، مدارس شبانه‌روزی، پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی، موزه و نمایشگاه علم و فناوری، دارالقرآن، اردوگاه‌های دانش‌آموزی، کانون‌های فرهنگی، کانون‌های پرورش فکری کودکان و نوجوانان، سالن‌های ورزشی، فضاهای ورزشی روباز، استخر و ورزشگاه‌های دانش‌آموزی را متناسب با جداول فوق و رعایت اصول و ضوابط ذیربط ظرف مدت دو سال تهیه و به تصویب کمیسیون اقتصاد و منابع فیزیکی شورای عالی آموزش و پرورش و سایر مراجع ذیصلاح برساند.
- ۲- وزارت آموزش و پرورش موظف است در صورت نیاز، ضوابط خاص مدارس غیردولتی و سایر مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی را متناسب با ضوابط مصوب مدارس دولتی، حداکثر ظرف مدت یک سال تدوین و به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش برساند.
- ۳- در مناطق روستایی دارای چندین مدرسه زیر ۶ کلاس فاقد سالن ورزشی سرپوشیده، یک سالن ورزشی سرپوشیده به صورت مستقل و یا در یکی از مدارس، با اولویت مدارس دخترانه، با حداقل ابعاد سالن تیپ پنج و حداکثر تیپ سه، احداث شود.
- ۴- در مناطق شهری، با توجه به تعداد، نوع و جمعیت کل مدارس و کلاس‌های درس، یک سالن ورزشی سرپوشیده، با حداقل ابعاد سالن تیپ دو و حداکثر تیپ یک، به صورت مستقل و یا در یکی از مدارس، با امکان استفاده برای کلیه مدارس منطقه/ ناحیه و همچنین ساکنان محله، در نظر گرفته شود.

مکان‌یابی:

- ۱- سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور موظف است در مکان‌یابی فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی، ضمن رعایت اصول فنی و مهندسی با توجه به تحولات جمعیتی و پراکنش فضاهای

موجود و با رعایت ضوابط و اصول همجواری، ویژگی‌های محیطی، شعاع دسترسی، اقلیم و ظرفیت و با هماهنگی ادارات آموزش و پرورش و سایر نهادها، زمین مناسب را انتخاب نماید.

۲- در تخریب و بازسازی مدارس موجود و نیز احداث مدارس جدید توسط خیرین و نیکوکاران، رعایت استاندارد سرانه زمین و فضا الزامی است و حتی‌المقدور باید از ساخت مدارس در زمین‌های کوچک جلوگیری شود.

۳- وزارت آموزش و پرورش موظف است ظرف مدت یکسال طرح ساماندهی مدارس موجود را به منظور کاهش تعداد مدارس با رویکرد ایجاد مدارس متوسط و بزرگ و افزایش بهره‌وری، تهیه و به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش برساند.

تجهیزات آموزشی، تربیتی و ورزشی:

۱- وزارت آموزش و پرورش (سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی) موظف است با همکاری سازمان‌ها و واحدهای ذیربط و سازمان ملی استاندارد ایران، ضوابط و استانداردهای تجهیزات، مواد و فناوری‌های آموزشی، تربیتی و ورزشی مبتنی بر اقتضائات برنامه درسی ملی را حداکثر ظرف مدت یک سال پس از ابلاغ این مصوبه تدوین و مبنای عمل قرار دهد و سالانه آن را به‌روزرسانی نماید.

۲- وزارت آموزش و پرورش موظف است نسبت به ایجاد مرکز تخصصی کنترل کیفیت، برای تهیه، استقرار و پایش تجهیزات، مواد و فناوری آموزشی بر اساس استانداردها اقدام نموده و از ظرفیت بخش غیردولتی حداکثر استفاده را به عمل آورد.

۳- وزارت آموزش و پرورش موظف است به منظور تحقق اهداف ساحت‌های تربیتی، امکانات، تجهیزات و فناوری‌های مناسب در تمام ساحت‌ها را برای مدارس و مراکز آموزشی، تربیتی و ورزشی نوساز و موجود، با رعایت اصل عدالت در تأمین و توزیع، تهیه و تحویل ادارات آموزش و پرورش دهد.

۴- وزارت آموزش و پرورش موظف است به منظور تأمین و حفظ سلامت دانش‌آموزان، الزامات بهداشتی و استانداردهای ارگونومیک مربوط به طراحی فضا، تجهیزات آموزشی و چیدمان آن‌ها را که توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین و صادر می‌شود، رعایت کند و نظارت‌های لازم را بر حسن اجرای این مصوبه به عمل آورد.

۵- در تأمین تجهیزات آموزشی، تربیتی و ورزشی ضمن رعایت اصل اقتصادی بودن، اولویت با تولیدات و محصولات داخلی و بومی خواهد بود.

فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات (فاوا):

۱- وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور) موظف است همزمان با تحویل فضاهای آموزشی و تربیتی نسبت به تأمین تجهیزات و زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات بر اساس استانداردهای مصوب اقدام نماید.

۲- وزارت آموزش و پرورش موظف است نسبت به ارتقا و توسعه تجهیزات و زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات مدارس موجود، بر اساس استانداردهای مصوب، طی برنامه ششم توسعه اقدام نماید.

۳- وزارت آموزش و پرورش (سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی) موظف است با همکاری سازمان‌ها و نهادهای ذی‌ربط، نسبت به تهیه و تدوین استانداردهای نرم‌افزاری، سخت‌افزاری، زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات و محتوای الکترونیکی موردنیاز مدارس، مبتنی بر برنامه درس ملی، با استفاده از ظرفیت بخش غیردولتی و دولتی اقدام نماید.

۴- وزارت آموزش و پرورش موظف است نسبت به تهیه و تدوین ضوابط و استانداردهای مربوط به امنیت فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی و فناوری‌های ایمنی و کنترل از راه دور مدارس براساس تکنولوژی‌های روز اقدام نماید.

مدیریت نگهداری و تعمیر :

۱- وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور) موظف است پس از ساخت، تکمیل و تجهیز مدارس، آنها را به عنوان املاک دولتی، طی انجام مراحل قانونی و رسمی با نظارت اداره کل آموزش و پرورش استان، تحویل رئیس آموزش و پرورش منطقه/ ناحیه ذی‌ربط دهد.

۲- ادارات آموزش و پرورش مناطق/ نواحی موظفند در زمان انتصاب مدیران مدارس و مراکز آموزشی و تربیتی، ساختمان و تجهیزات موجود را به عنوان املاک و اموال دولتی طی انجام مراحل قانونی و رسمی از مدیر قبلی تحویل گرفته و به مدیر جدید تحویل دهند.

۳- مسئولیت نگهداری فضاها و تجهیزات آموزشی، تربیتی و ورزشی با وزارت آموزش و پرورش (بهره‌بردار) می‌باشد که برای انجام این مأموریت، باید ساز و کارهای لازم (از جمله ساختار اداری، نیروی انسانی، منابع مالی) را با هماهنگی مراجع ذی‌ربط تدارک نماید.

۴- مسئولیت تعمیرات جزئی^۱ مدارس و فضاهای آموزشی و تربیتی و تجهیزات برعهده ادارات آموزش و پرورش می‌باشد که برای انجام آن با برون‌سپاری، از پیمانکاران مورد تأیید سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور استفاده خواهند کرد.

۱- وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور) موظف است نوع نگهداری و تعمیرات جزئی و اساسی فضاهای آموزشی و تربیتی را مشخص و تدوین نموده و آن را به ادارات کل آموزش و پرورش و ادارات کل نوسازی مدارس استانها ابلاغ نماید.

- ۵- مسئولیت تعمیرات اساسی^۱ مدارس و فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی برعهده سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور می‌باشد.
- تبصره:** در صورت نیاز و ضرورت، باید انجام تغییرات اساسی در فضای فیزیکی مدارس و مراکز آموزشی، تربیتی و ورزشی توسط ادارات آموزش و پرورش با موافقت و هماهنگی ادارات کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان‌ها صورت پذیرد.
- ۶- مسئولیت تعمیر و رفع نواقص ناشی از عدم رعایت شرایط عمومی پیمان، در مدارس و مراکز آموزشی، تربیتی و ورزشی نوساز به مدت یک سال بر عهده پیمانکار است که نظارت آن برعهده سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور می‌باشد. بدیهی است تأمین هزینه تعمیر آسیب‌هایی که توسط کاربران در این مدت وارد می‌شود برعهده آموزش و پرورش می‌باشد.
- ۷- منابع لازم برای نگهداری و تعمیر، از سرجمع هزینه‌ای و بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی، ملی و مشارکتی وزارت آموزش و پرورش تأمین می‌شود.
- ۸- وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور) موظف است فهرست بازبینی (فرم چک لیست) نگهداری و تعمیر فضاهای آموزشی و تربیتی را ظرف مدت ۳ ماه تدوین کند و آن را جهت کنترل فضاها، تجهیزات و تاسیسات توسط مدیران مدارس و مراکز، در اختیار ادارات آموزش و پرورش قرار دهد.
- ۹- وزارت آموزش و پرورش (معاونت حقوقی و امور مجلس) موظف است اقدامات لازم را جهت اخذ مجوزهای قانونی نگهداری و تعمیر برای فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی که در اختیار دارد اما سند آن متعلق به وزارت آموزش و پرورش نمی‌باشد، انجام دهد.

برنامه زیرنظام:

از مجموع ۱۳۱ راهکار سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، تعداد ۹ راهکار به صورت مستقیم با زیرنظام تأمین فضا، تجهیزات و فناوری مرتبط است که عبارتند از: راهکارهای (۱-۶)، (۲-۹)، (۳-۶)، (۴-۶)، (۵-۶)، (۶-۱)، (۶-۳)، (۶-۶)، (۲-۹)، (۱-۹) -

۱۴)، (۱۴-۲)، (۱۴-۳)، (۱۷-۱) و (۲۱-۲) که برای تحقق این راهکارها، ۳۳ برنامه پیش‌بینی شده است که در طول برنامه ششم و هفتم توسعه کشور باید عملیاتی شوند.

برنامه‌های زیرنظام تأمین فضا، تجهیزات و فناوری

هدف عملیاتی ۶	تنوع بخشی به محیط‌های یادگیری در فرآیند تعلیم و تربیت رسمی عمومی
راهکار شماره ۱-۶	ایجاد، توسعه و غنی سازی واحد اطلاعات و منابع آموزش و پرورش در سطح مدرسه (از قبیل کتابخانه، آزمایشگاه و کارگاه، شبکه ملی اطلاعات و ارتباطات)
ردیف	عناوین برنامه
۱	تدوین ضوابط و استانداردهای طراحی، ساخت و تجهیز واحد اطلاعات و منابع آموزش و پرورش در سطح مدرسه
۲	طراحی، ساخت، تجهیز و توسعه واحد اطلاعات و منابع آموزش و پرورش در سطح مدرسه براساس استانداردهای مصوب
۳	ایجاد و فراهم نمودن سامانه‌ها و زیرساخت‌های لازم برای واحد اطلاعات، اتصال منابع اطلاعاتی به یکدیگر و اتصال کلیه مدارس به شبکه اینترنت
۴	متناسب سازی، توسعه و تجهیز فضاهای آموزشی و تربیتی موجود با اقتضائات واحد اطلاعات و منابع بر اساس ضوابط مصوب
۵	تأسیس و تجهیز کتابخانه آموزشی مطابق با استاندارد ملی با اولویت دوره متوسطه با مشارکت والدین و سایر نهادها و دستگاه‌های ذی‌ربط
۶	تأسیس و تجهیز کتابخانه کلاسی در دوره ابتدایی با مشارکت والدین و سایر نهادها و دستگاه‌های ذی‌ربط
راهکار شماره ۳-۶	ایجاد موزه و نمایشگاه علم و فناوری در هریک از شهرستان‌ها تا پایان برنامه ششم توسعه کشور، به منظور فراهم آوردن زمینه مشاهده و تجربه فزونی دانش‌آموزان و عینی‌تر کردن محتوای آموزشی کتب درسی
ردیف	عناوین برنامه
۱	تهیه و تدوین برنامه فیزیکی، ضوابط، استانداردها، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها و آیین نامه‌های مرتبط با طراحی، ساخت و تجهیز موزه و نمایشگاه علم و فناوری
۲	طراحی، ساخت و تجهیز موزه و نمایشگاه علم و فناوری با اولویت مراکز استان‌ها و شهرستان‌های بزرگ و با مشارکت سایر دستگاه‌ها، نهادهای دولتی و غیردولتی و شهرداری‌ها و موسسات خیریه
۳	ایجاد موزه و نمایشگاه علم و فناوری و تجهیز آن در ساختمان‌های آموزشی و تربیتی موجود با انجام تغییرات لازم و استفاده از مشارکت سایر دستگاه‌ها و نهادهای دولتی، بخش غیردولتی و شهرداری‌ها و موسسات خیریه
راهکار شماره ۶-۶	ایجاد شبکه‌ای از محیط‌های یادگیری مانند پژوهش‌سراها، اردوگاه‌ها، خانه‌های فرهنگ، کتابخانه‌های عمومی، نمایشگاه‌ها و موزه‌های تخصصی علوم و فناوری، مراکز کارآفرینی، ورزشگاه‌ها و سایر مراکز مشابه و برقراری تعامل اثربخش مدارس با این محیط‌ها، با رعایت اصل غنی‌سازی محیط مدرسه با همکاری سایر دستگاه‌ها
ردیف	عناوین برنامه

تهیه و تدوین برنامه فیزیکی، ضوابط، استانداردها، دستورالعمل‌ها، آیین‌نامه‌ها و طرح‌های تحقیقاتی مرتبط با طراحی، ساخت و تجهیز محیط‌های یادگیری مانند پژوهش‌سراها، اردوگاه‌ها، کانون‌های فرهنگی تربیتی، کانون‌های پرورش فکری کودکان و نوجوانان، دارالقرآن، نمایشگاه‌ها و موزه‌های تخصصی علوم و فناوری، سالن‌های ورزشی، استخر و ورزشگاه‌های دانش‌آموزی، فضاهای ورزشی روباز با محوریت برنامه درسی ملی	۱
طراحی، ساخت، توسعه، تجهیز، متناسب‌سازی و مقاوم‌سازی محیط‌های یادگیری مانند پژوهش‌سراها، اردوگاه‌ها، نمایشگاه‌ها و موزه‌های تخصصی علوم و فناوری بر اساس اصول و ضوابط ارگونومیک برای ایجاد شبکه‌ای از محیط‌های یادگیری	۲
ایجاد زیرساخت‌های لازم فناوری برای برقراری ارتباط شبکه‌ای محیط‌های یادگیری با یکدیگر و مدارس	۳
ساماندهی و متناسب‌سازی فضاها و امکانات موجود با محوریت مدرسه برای استفاده بهینه از ظرفیت‌ها و منابع با مشارکت سایر دستگاه‌های دولتی و بخش غیردولتی	۴
هدف عملیاتی ۹	جلب مشارکت ارکان سهیم و مؤثر بخش عمومی و غیردولتی در تعلیم و تربیت رسمی عمومی
راهکار شماره ۲-۹	ایجاد سازوکارهای مناسب برای حفظ و ارتقای مستمر سطح مشارکت واقفین و خیرین مدرسه‌ساز از قبیل نام‌گذاری مدارس به نام ایشان، مشارکت آنان در مدیریت مدارس خیرساز، مشارکت دولت در تأمین هزینه‌های این مدارس
ردیف	عناوین برنامه
۱	ایجاد سامانه اطلاع‌رسانی مشارکت خیرین و شبکه خیرین مدرسه‌ساز در سطوح داخلی و بین‌المللی جهت جذب اعضای جدید و دریافت کمک‌های نقدی و غیر نقدی
۲	تدوین و اجرای ساز و کارهای اثربخش برای شناسایی، جذب و نگهداشت خیرین مدرسه‌ساز
۳	ایجاد و تقویت راهکارهای مشارکت دولت و سایر نهادهای دولتی و غیردولتی در ساخت و تجهیز فضاهای آموزشی و تربیتی
۴	تدوین ساز و کارهای مناسب برای افزایش سطح مشارکت خیرین مدرسه‌ساز در مدیریت مدارس خیرساز از قبیل طرح هیأت امنایی کردن مدارس
هدف عملیاتی ۱۴	ایجاد و متناسب‌سازی فضاهای تربیتی با ویژگی‌ها و نیازهای دانش‌آموزان و اقتضانات فرهنگ اسلامی ایرانی و شرایط اقلیمی، فرهنگی و جغرافیایی
راهکار شماره ۱-۱۴	طراحی و ساخت فضاهای تربیتی متناسب با اقتضانات برنامه درسی، استانداردهای تربیتی، تحولات جمعیتی، اصول شهرسازی و معماری و شرایط اقلیمی با تأکید بر استفاده از فناوری‌های نوین ساخت و تجهیزات آموزشی و رعایت الگوی معماری اسلامی - ایرانی و توجه ویژه به نقش محوری نمازخانه در طراحی و معماری اسلامی
ردیف	عناوین برنامه
۱	تدوین و به روز آوری ضوابط، استانداردها و دستورالعمل‌ها طرح‌های تحقیقاتی مرتبط با طراحی، ساخت و تجهیز فضاهای آموزشی و تربیتی، متناسب با اقتضانات برنامه درسی، استانداردهای تربیتی، تحولات جمعیتی، اصول شهرسازی و معماری و شرایط اقلیمی
۲	هویت بخشی به فضاهای آموزشی و تربیتی با تدوین و پیاده‌سازی الگوها و شاخص‌های معماری اسلامی - ایرانی

۳	طراحی، ساخت، تجهیز و متناسب‌سازی فضاهای آموزشی و تربیتی با رویکرد هویت بخشی به فضاهای تربیتی و رعایت الگوی معماری اسلامی- ایرانی و فناوری های نوین ساخت با رویکرد انعطاف‌پذیری در بهره‌برداری
راهکار شماره ۲-۱۴	متناسب‌سازی فضاهای فیزیکی، آموزشی و تربیتی با نیازهای ویژه و تفاوت های جنسیتی دانش‌آموزان با تأکید بر فراهم آوردن الزامات نهادینه سازی فرهنگ ایمانی، عفاف و پوشش و رعایت احکام محرمیت در محیط
ردیف	عناوین برنامه
۱	تدوین و به‌روزرسانی ضوابط، استانداردها، دستورالعمل‌ها و طرح‌های تحقیقاتی مرتبط با طراحی فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی با نیازهای ویژه و تفاوت‌های جنسیتی و سنی دانش‌آموزان
۲	طراحی، ساخت و تجهیز فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی با نیازهای ویژه و تفاوت‌های جنسیتی و سنی دانش‌آموزان
۳	توسعه، متناسب‌سازی و مقاوم‌سازی فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی با نیازهای ویژه و تفاوت‌های جنسیتی و سنی دانش‌آموزان
راهکار شماره ۳-۱۴	اهتمام به طراحی، ساخت و تجهیز مناسب نمازخانه، کتابخانه، آزمایشگاه، فضای سبز و فضای ورزشی در تمام مدارس به عنوان محیط تعلیم و تربیت
ردیف	عناوین برنامه
۱	تدوین و به‌روزرسانی ضوابط و استانداردهای مرتبط با طراحی، ساخت و تجهیز فضاهایی مانند نمازخانه، کتابخانه، آزمایشگاه، فضای سبز و فضای ورزشی و همچنین پایگاه تغذیه سالم اعم از سالن‌های ورزشی، استخر و ورزشگاه‌های دانش‌آموزی، فضاهای ورزشی روباز در مدارس با توجه به اقتضائات فرهنگ اسلامی ایرانی و شرایط اقلیمی، فرهنگی و جغرافیایی و سنی و جنسیتی دانش‌آموزان
۲	طراحی، ساخت و تجهیز فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی بر اساس ضوابط و استانداردهای مصوب
۳	تأمین، متناسب‌سازی و تجهیز فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی موجود فاقد نمازخانه، کتابخانه، آزمایشگاه، فضای سبز، فضای ورزشی، اتاق‌های پرورشی و مشاوره و همچنین پایگاه تغذیه سالم با تأکید بر جلب مشارکت سایر سازمان‌ها و خیرین حقیقی و حقوقی
۴	ایجاد و تجهیز نمازخانه در مدارس موجود
هدف عملیاتی ۱۷	ارتقای کیفیت فرایند تعلیم و تربیت با تکیه بر استفاده هوشمندانه از فناوری‌های نوین
راهکار شماره ۱-۱۷	توسعه ضریب نفوذ شبکه ملی اطلاعات و ارتباطات اینترنت در مدارس با اولویت پرکردن شکاف دیجیتالی بین مناطق آموزشی و ایجاد ساز و کار مناسب برای بهره‌برداری بهینه و هوشمندانه توسط مربیان و دانش‌آموزان در چارچوب نظام معیار اسلامی
ردیف	عناوین برنامه
۱	تدوین ضوابط و مستندات فنی برای طراحی فضاهای آموزشی و تربیتی با رویکرد اتصال به شبکه ملی اطلاعات و استفاده بهینه از فناوری‌های نوین
۲	تدوین مدل‌های استاندارد و استقرار نظام پایش شاخص‌های توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و پرورش در سطوح استانی، ملی و بین‌المللی در چهار چوب سند توسعه فناوری در آموزش و پرورش

توسعه زیرساخت ها و اتصال کلیه مدارس به شبکه ملی اطلاعات و اینترنت با اولویت مدارس شبانه روزی و مناطق محروم و عشایری و با رعایت عدالت تربیتی تا پایان برنامه ششم توسعه کشور با همکاری و مشارکت دستگاه‌های ذیربط	۳
بازنگری و بازمهندسی ساختارها و رویه ها و روش ها	هدف عملیاتی ۲۱
استقرار نظام مکان‌یابی مدارس بر اساس سامانه آمایش سرزمین و تحولات جمعیتی (ناظر به ۵۰ سال آینده)	راهکار شماره ۲-۲۱
عناوین برنامه	ردیف
تدوین شاخص ها و معیارهای مکان‌یابی فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی مبتنی بر آمایش سرزمین و تحولات جمعیتی	۱
طراحی و استقرار نظام هوشمند الکترونیکی برای مکان‌یابی مناسب فضاها و مراکز آموزشی، تربیتی و ورزشی	۲
ساماندهی فضاهای آموزشی موجود به منظور تجمیع آنها و افزایش بهره‌وری با رویکرد مدارس متوسط و بزرگ	۳

استلزامات:

- ۱- وزارت آموزش و پرورش موظف است برای تحقق اهداف و برنامه‌های زیرنظام تأمین فضا، تجهیزات و فناوری، استلزامات حقوقی، قانونی و مالی آن را با مشارکت سایر دستگاه‌ها و مراجع ذی‌ربط فراهم نماید.
 - ۲- وزارت آموزش و پرورش موظف است برنامه اجرایی و عملیاتی شامل اقدامات و فعالیت‌های سرآمد زیرنظام تأمین فضا، تجهیزات و فناوری برای اجرا در طول برنامه ششم را تنظیم و حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این مصوبه به تصویب کمیسیون ذی‌ربط در شورای عالی آموزش و پرورش برساند.
 - ۳- وزارت آموزش و پرورش موظف است با استفاده از ظرفیت و اختیارات مجلس شورای اسلامی، هیأت دولت، وزارتخانه‌ها، دستگاه‌های اجرایی، شورای عالی انقلاب فرهنگی و سایر مراجع سیاست‌گذاری و تخصیص دهنده منابع، زمینه ایفای مسئولیت عوامل موثر برون سازمانی برای تحقق اهداف و برنامه‌های زیرنظام تأمین فضا، تجهیزات و فناوری را فراهم آورد.
 - ۴- نظارت اجرایی و عملیاتی این برنامه، توسط وزارت آموزش و پرورش و واحدهای ذی‌ربط آن، انجام می‌شود و نظارت و ارزشیابی راهبردی برعهده شورای عالی آموزش و پرورش می‌باشد.
 - ۵- با توجه به مفاد فصل هشتم سند تحول بنیادین و فرآیند اصلاح و به‌روزرسانی سند تحول، در صورت انجام تغییر در سند تحول و متناظر با آن، تغییرات لازم در برنامه زیرنظام تأمین فضا، تجهیزات و فناوری اعمال می‌شود و به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش خواهد رسید.
- موضوع:** برنامه زیرنظام تأمین فضا، تجهیزات و فناوری نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی در نهصد و سی و سومین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۹۵/۳/۲۴ به تصویب رسید.